

Warszawa, dnia 12 lutego 2014 r.

Poz. 198

**ROZPORZĄDZENIE**  
**MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 3 lutego 2014 r.

**w sprawie programu szczepień ochronnych dla żołnierzy zawodowych  
oraz sposobu rejestracji przeprowadzanych szczepień ochronnych**

Na podstawie art. 67b ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593, z późn. zm.<sup>1)</sup>) zarządza się, co następuje:

§ 1. Program szczepień ochronnych dla żołnierzy zawodowych określa załącznik do rozporządzenia.

§ 2. 1. Świadczeniodawca wykonujący szczepienia ochronne żołnierzy zawodowych dokumentuje realizację szczepienia przez odnotowanie ich w dokumentacji medycznej prowadzonej w punkcie szczepień oraz w Międzynarodowej Książeczce Szczepień zgodnej z wzorem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 947).

2. Świadczeniodawca wykonujący szczepienia ochronne żołnierzy zawodowych przekazuje informację o wykonaniu szczepienia ochronnego do jednostki organizacyjnej wojskowej służby zdrowia wyznaczonej przez szefa jednostki organizacyjnej właściwej do spraw zdrowia podległej Ministrowi Obrony Narodowej, w terminie siedmiu dni od dnia jego wykonania.

3. W informacji, o której mowa w ust. 2, zamieszcza się dane:

- 1) imię, nazwisko i PESEL szczepionego żołnierza zawodowego;
- 2) nazwę choroby, przeciw której jest wykonywane szczepienie;
- 3) nazwę szczepionki;
- 4) numer serii szczepionki;
- 5) informację o rozpoczętym cyklu szczepienia ochronnego, z terminem podania kolejnych dawek szczepionki.

4. W przypadku gdy świadczeniodawcą jest Służba Wywiadu Wojskowego i Służba Kontrwywiadu Wojskowego, w informacji, o której mowa w ust. 2, zamieszcza się wyłącznie dane wymienione w ust. 3 pkt 2–5.

§ 3. Główny Inspektor Sanitarny Wojska Polskiego ze względu na zmianę sytuacji epidemiologicznej lub postęp wiedzy medycznej może zalecić wykonanie dodatkowych szczepień ochronnych. Zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego Wojska Polskiego ogłasza się w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Ministra Obrony Narodowej.

§ 4. W ramach realizacji programu szczepień ochronnych dla żołnierzy zawodowych dopuszcza się stosowanie szczepionek poliwalentnych i skojarzonych.

---

<sup>1)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 107, poz. 679, Nr 113, poz. 745, Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 22, poz. 114, Nr 112, poz. 654, Nr 122, poz. 696, Nr 171, poz. 1016 i Nr 236, poz. 1396 oraz z 2013 r. poz. 675, 829, 852 i 1355.

§ 5. 1. Dane o szczepieniach ochronnych żołnierzy zawodowych objęte informacją o wykonaniu szczepienia ochronnego, o której mowa w § 2 ust. 2, gromadzi się w Centralnym Rejestrze Szczepień Żołnierzy Zawodowych, zwanym dalej „rejestrem”.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, gromadzi się dla potrzeb analizy epidemiologicznej działań profilaktycznych podejmowanych w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Rejestr prowadzi się w Systemie Ewidencji Wojskowej „SEW on-line”.

4. Minister Obrony Narodowej na wniosek szefa jednostki organizacyjnej właściwej do spraw zdrowia podległej Ministrowi Obrony Narodowej wyznaczy jednostkę organizacyjną wojskowej służby zdrowia do prowadzenia rejestru.

§ 6. Traci moc rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie programu szczepień ochronnych dla żołnierzy zawodowych oraz sposobu rejestracji przeprowadzanych szczepień ochronnych (Dz. U. Nr 87, poz. 564).

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *T. Siemoniak*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej  
z dnia 3 lutego 2014 r. (poz. 198)

#### PROGRAM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH DLA ŻOŁNIERZY ZAWODOWYCH

Program szczepień ochronnych dla żołnierzy zawodowych składa się z:

- I. Kalendarza szczepień ochronnych dla żołnierzy zawodowych narażonych na określone czynniki chorobotwórcze oraz wykonywanych z przyczyn epidemiologicznych,
- II. Informacji uzupełniających.

## I. KALENDARZ SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Rodzaj szczepienia	Żołnierze zawodowi podlegający szczepieniom	Uwagi
Przeciw TEŻCOWI: – podskórnie, 1) szczepionką monowalentną teżcową (T); 2) szczepionką skojarzoną teżcowo-błoniczą (Td); 3) szczepionką skojarzoną durowo-teżcową (TyT) – domięśniowo; 4) szczepionką skojarzoną poliwalentną, inaktywowaną przeciwko błonicy-teżcowi i poliomyelitis (dTPolio)	– ze wskazań indywidualnych, żołnierze zawodowi narażeni na zakażenie teżcem, – żołnierze zawodowi pełniący zawodową służbę wojskową w ciągłym kontakcie z glebą, – żołnierze zawodowi pełniący zawodową służbę przy usuwaniu odpadów komunalnych lub nieczystości ciekłych oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi, – żołnierze zawodowi (szczepieni podstawowo, tzn. objęci szczepieniem obowiązkowym dzieci i młodzieży), pojedyncze dawki przypominające co 10 lat, – żołnierze zawodowi, nieszczepieni w przeszłości podlegają pełnemu szczepieniu podstawowemu, w zależności od sytuacji epidemiologicznej	– szczepienia w ramach profilaktyki poekspozycyjnej należy prowadzić szczepionką monowalentną lub szczepionką skojarzoną teżcowo-błoniczą (T lub Td), – szczegółowe wytyczne dla szczepień przeciw teżcowi u osób zranionych zawiera część II: Informacje uzupełniające, – dawka przypominająca powinna być podawana po ocenie statusu immunologicznego żołnierza i zgodnie z zaleceniami producenta, – szczepionka dTPolio powinna być użyta do doszczepiania osób uprzednio zaszczerpionych w trybie podstawowym zgodnie z programem szczepień w pojedynczej dawce zgodnie z zaleceniami producenta
Przeciw BŁONICY – podskórnie, 1) szczepionką monowalentną błoniczą (d); 2) szczepionką skojarzoną teżcowo-błoniczą (Td) – domięśniowo; 3) szczepionką skojarzoną poliwalentną, inaktywowaną przeciwko błonicy-teżcowi i poliomyelitis (dTPolio)	– ze wskazań indywidualnych, żołnierze zawodowi pełniący zawodową służbę wojskową w styczności z chorymi na błonicę, – żołnierze zawodowi pełniący zawodową służbę wojskową wymagającą kontaktu z osobami przybywającymi z obszarów epidemicznego występowania błonicy lub związanej z wyjazdem na te obszary, – żołnierze zawodowi szczepieni podstawowo, tzn. objęci szczepieniem obowiązkowym dzieci i młodzieży, pojedyncze dawki przypominające co 10 lat, w zależności od sytuacji epidemiologicznej	– dawka przypominająca nie powinna być podana wcześniej niż po upływie 3 lat od ostatniej wakcytacji szczepionką Td, – szczepionka dTPolio powinna być użyta do doszczepiania osób uprzednio zaszczerpionych w trybie podstawowym zgodnie z programem szczepień w pojedynczej dawce

Rodzaj szczepienia	Żołnierze zawodowi podlegający szczepieniom	Uwagi
<p><b>Przeciw DUROWI BRZUSZNEMU:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- podskórnie,</li> <li>1) szczepionką monowalentną durową (Ty);</li> <li>2) szczepionką skojarzoną durowo-tężcową (TyT);</li> <li>3) szczepionką monowalentną, polisacharydową, bezkomórkową zawierającą oczyszczony polisacharyd otoczkowy Vi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ze wskazań indywidualnych, żołnierze zawodowi narażeni na zakażenie durem brzuszным,</li> <li>- żołnierze zawodowi pełniący zawodową służbę wojskową przy usuwaniu odpadów lub nieczystości ciekłych oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi,</li> <li>- w zależności od sytuacji epidemiologicznej,</li> <li>- żołnierze zawodowi pełniący zawodową służbę wojskową w zakresie czynności związanych z diagnostyką duru brzuszного</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dawkowanie i cykl szczepień wg zaleceń producenta</li> </ul>
<p><b>Przeciw WŚCIEKLIŹNIE</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- domięśniowo lub podskórnie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ze wskazań indywidualnych, żołnierze zawodowi podejrzani o zakażenie wirusem wścieklizny,</li> <li>- żołnierze zawodowi wyjeżdżający do rejonów endemicznego występowania zachorowań na wściekliznę,</li> <li>- żołnierze zawodowi mający styczność ze zwierzęciem chorym na wściekliznę lub podejrzany o zakażenie wirusem wścieklizny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia w ramach profilaktyki poekspozycyjnej (szczegółowe wytyczne zawiera część II: Informacje uzupełniające),</li> <li>- szczepienia wg wskazań producenta,</li> <li>- szczepienie podstawowe wg schematu: 0, po 1 tyg., po 1 miesiącu, po 12 miesiącach</li> </ul>
<p><b>Przeciw WIRUSOWEMU ZAPALENIU WĄTROBY TYPU B</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- domięśniowo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- żołnierze zawodowi pełniący zawodową służbę wojskową na stanowiskach służbowych w korpusie osobowym medycznym narażeni na zakażenie HBV,</li> <li>- inni żołnierze zawodowi narażeni w sposób szczególny na zakażenie, pełniący zawodową służbę wojskową na stanowiskach służbowych związanych z możliwością uszkodzenia ciągłości tkanek</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia podstawowe wg schematu: 0; 1; 6 miesięcy,</li> <li>- nie należy szczepić żołnierzy zawodowych uprzednio zaszczepionych podstawowo przeciw WZW typu B w ramach szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży,</li> <li>- szczepień przypominających nie przewiduje się</li> </ul>
<p><b>Przeciw WIRUSOWEMU ZAPALENIU WĄTROBY TYPU A</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- domięśniowo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- żołnierze zawodowi wyjeżdżający do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na WZW typu A,</li> <li>- żołnierze zawodowi zatrudnieni przy produkcji i dystrybucji żywności,</li> <li>- żołnierze zawodowi pełniący zawodową służbę wojskową przy usuwaniu odpadów komunalnych i przy konserwacji urządzeń wodno-kanalizacyjnych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dawkowanie i cykl szczepień wg zaleceń producenta</li> </ul>

Rodzaj szczepienia	Żołnierze zawodowi podlegający szczepieniom	Uwagi
Przeciw KLESZCZOWEMU ZAPALENIU MÓZGU	<ul style="list-style-type: none"> <li>- żołnierze zawodowi przebywający długotrwale w kompleksach leśnych, na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu,</li> <li>- żołnierze zawodowi kierowani w rejon endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia wg wskazań producenta,</li> <li>- szczepienia podstawowe wg schematu 0, 1-3, 5-12 miesięcy. Dawka przypominająca po 3 latach od zakończenia szczepienia podstawowego, kolejne dawki co 3-5 lat</li> </ul>
Przeciw JAPŃSKIEMU ZAPALENIU MÓZGU	<ul style="list-style-type: none"> <li>- żołnierze zawodowi wyjeżdżający do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na japońskie zapalenie mózgu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia wg wskazań producenta</li> </ul>
Przeciw zakażeniom wywołanym przez DWOINKĘ ZAPALENIA OPON MÓZGOWO-RDZENIOWYCH GRUPY C	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienie w zależności od wskazań epidemiologicznych,</li> <li>- żołnierze zawodowi pełniący zawodową służbę wojskową w styczności z chorymi lub nosicielami dwoinki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych,</li> <li>- żołnierze zawodowi pełniący zawodową służbę wojskową na stanowiskach służbowych w korpusie osobowym medycznym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia wg wskazań producenta szczepionką skoniugowaną, jedną dawką szczepionki</li> </ul>
Przeciw zakażeniom wywołanym przez DWOINKĘ ZAPALENIA OPON MÓZGOWO-RDZENIOWYCH GRUPY B	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wszyscy żołnierze zawodowi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia wg wskazań producenta, dwoma dawkami szczepionki</li> </ul>
Przeciw zakażeniom wywołanym przez DWOINKĘ ZAPALENIA OPON MÓZGOWO-RDZENIOWYCH GRUPY A, C, Y, W 135	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wszyscy żołnierze zawodowi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia wg wskazań producenta, jedną dawką szczepionki</li> </ul>
Przeciw ODRZE, ŚWINCE I RÓŻYCZCE	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia w zależności od wskazań epidemiologicznych,</li> <li>- żołnierze zawodowi dotychczas nieszczepieni przeciw śwince, odrze i różyczce w ramach szczepień obowiązkowych,</li> <li>- szczepienie przypominające żołnierzy zawodowych szczepionych wcześniej przeciw odrze lub różyczce szczepionkami monowalentnymi przy użyciu jednej dawki szczepionki skojarzonej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podawane w wywiadzie przebyte zachorowań na odrę, świnkę lub różyczkę nie jest przeciwwskazaniem do szczepienia, szczepionkę należy wówczas podać po 4 tygodniach od wyzdrowienia,</li> <li>- nie należy szczepić kobiet w okresie ciąży, ani takich, które w przebiegu następnych trzech miesięcy planują zająć w ciążę</li> </ul>

Rodzaj szczepienia	Żołnierze zawodowi podlegający szczepieniom	Uwagi
Przeciw OSPIE WIETRZNEJ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia ze wskazań epidemiologicznych,</li> <li>- żołnierze zawodowi, którzy nie chorowali na ospę wietrzną</li> </ul>	- według zaleceń producenta
Przeciw POLIOMYELITIS - domięśniowo, 1) szczepionka inaktywowana IPV; 2) szczepionka skojarzona poliwalentna, inaktywowana przeciwiwko błonicy-tężcowi i poliomyelitis (dTPolio)	- żołnierze zawodowi wyjeżdżający do rejonów endemicznego występowania zachorowań na Poliomyelitis	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienie przypominające szczepionką inaktywowaną IPV, poliwalentną – jednorazowo,</li> <li>- szczepionka dTPolio powinna być użyta do doszczepiania osób uprzednio zaszczypanych w trybie podstawowym zgodnie z programem szczepień w pojedynczej dawce</li> </ul>
Przeciw GRYPIE SEZONOWEJ	- wszyscy żołnierze zawodowi	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia wg wskazań producenta, stosownie do zaleceń WHO,</li> <li>- szczepionki ważne są tylko 1 rok (sezonowe), ze względu na coroczne zmiany składu, wg zaleceń WHO</li> </ul>
Przeciw GRYPIE PANDEMICZNEJ	- wszyscy żołnierze zawodowi	- szczepienia wg wskazań producenta, stosownie do zaleceń WHO
Przeciw ŻÓLTEJ GORĄCZCE	- żołnierze zawodowi wyjeżdżający do rejonów endemicznego występowania zachorowań na żółtą gorączkę	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia według wskazań producenta,</li> <li>- nie należy szczepić osób uczulonych na białko kurze</li> </ul>
Przeciw WAĞLIKOWI, CHOLERZE, OSPIE PRAWDZIWEJ, JADOWI KIELBASIANEMU	- wszyscy żołnierze zawodowi	<ul style="list-style-type: none"> <li>- szczepienia wg zaleceń producenta,</li> <li>- decyzję o rozpoczęciu szczepienia podejmuje Minister Obrony Narodowej na wniosek Szefa jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej do spraw zdrowia</li> </ul>

## Uwagi

Szczepionki stosowane w realizacji kalendarza szczepień muszą spełniać wszelkie kryteria przewidziane dla produktu leczniczego dopuszczonego do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Należy je stosować zgodnie z zaleceniami producenta.

## II. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE

Program szczepień ochronnych dla żołnierzy zawodowych realizuje się w korelacji z realizowanym wcześniej obowiązkowym programem szczepień ochronnych dzieci i młodzieży.

### A. SZCZEPIENIA PRZECIW WŚCIEKLIŹNIE (POEKSPOZYCYJNE)

Wytyczne dotyczące swoistego zapobiegania wściekliznie u osób mających kontakt ze zwierzęciem chorym lub podejrzany o zachorowanie na wściekliznę (przedstawiono również zasady immunoprofilaktyki czynno-biernej).

Rodzaj kontaktu ze zwierzęciem	Stan zdrowia zwierzęcia		Zapobieganie
	w chwili narażenia	podczas obserwacji weterynaryjnej; 15-dniowa obserwacja weterynaryjna może być stosowana wyłącznie w odniesieniu do zwierząt takich jak pies i kot	
Brak ran lub kontakt pośredni	–	–	nie wymaga
Oślinienie zdrowej skóry	–	–	nie wymaga
Oślinienie uszkodzonej skóry, lekkie pogryzienia i zadrapania	zwierzę zdrowe	objawy wścieklizny	rozpoczęcie podawania szczepionki z chwilą zaobserwowania objawów wścieklizny u zwierzęcia
	zwierzę podejrzane o wściekliznę	zwierzę zdrowe (niepotwierdzone objawy)	natychmiastowe rozpoczęcie podawania szczepionki – przerwać, gdy zwierzę zdrowe
	zwierzę wściekle, dzikie, nieznanne, niebadane	–	natychmiastowe rozpoczęcie podawania szczepionki
Głębokie pogryzienia, zadrapania, oślinienie błon śluzowych	zwierzę zdrowe	objawy wścieklizny	natychmiastowe rozpoczęcie podawania szczepionki + swoistej immunoglobuliny (lub surowicy)
	zwierzę podejrzane o wściekliznę	zwierzę zdrowe (niepotwierdzone objawy)	natychmiastowe rozpoczęcie podawania szczepionki + swoistej immunoglobuliny (lub surowicy) – można przerwać, gdy zwierzę zdrowe
	zwierzę wściekle, dzikie, nieznanne, niebadane	–	natychmiastowe rozpoczęcie podawania szczepionki + swoistej immunoglobuliny (lub surowicy)

#### Swoiste zapobieganie czynne:

Rozpoczęcie szczepienia według skróconego (tj. poekspozycyjnego) schematu szczepień zgodnie z zaleceniami producenta szczepionki – schemat podawania kolejnych dawek – w 0; 3; 7; 14; 30 dobie.

#### Swoiste zapobieganie czynno-bierne:

jak wyżej + jednocześnie z pierwszą dawką szczepionki podaje się swoistą immunoglobulinę ludzką – 20 j.m./kg m.c. Immunoglobulinę można podać do 7 dnia od czasu podania 1 dawki szczepionki.

Kwalifikacje do szczepienia przeciwko wściekliznie przeprowadza specjalistyczna poradnia chorób zakaźnych.

#### UWAGA:

Rozpoczęcie postępowania poekspozycyjnego można odłożyć do czasu potwierdzenia wścieklizny u zwierzęcia, o ile zwierzę, które narażo człowieka, nie wykazywało objawów choroby podczas ekspozycji i jest możliwa jego 15-dniowa obserwacja weterynaryjna – dotyczy tylko psów i kotów.

Jeśli narażona została osoba uprzednio szczepiona przeciw wściekliznie, podaje się tylko dwie dawki przypominające szczepionki wg schematu szczepienia: w 0; 3 dobie. Nie należy wówczas podawać swoistej immunoglobuliny (lub surowicy).



## B. SZCZEPIENIA PRZECIW TĘŻCOWI U OSÓB ZRANIONYCH

## 1. Wytyczne dotyczące swoistego zapobiegania tężcowi u osób zranionych.

Historia szczepień pacjenta	Ryzyko wystąpienia tężca	
	niskie	wysokie
nieszczepieni lub niekompletnie szczepieni lub historia szczepień niepewna	szczepionka Td lub T, następnie kontynuować kolejne dawki szczepienia podstawowego wg schematu 0, 1, 6 miesiąc	szczepionka Td lub T + antytoksyna (LIT – swoista immunoglobulina 250/500 j.m. lub KAT – surowica przeciw tężcowa 3000 j.m.), następnie kontynuować kolejne dawki szczepienia podstawowego wg schematu 0,1, 6 miesiąc
szczepienie podstawowe lub przypominające – ostatnia dawka dłużej niż 10 lat temu	szczepionka Td lub T – 1 dawka przypominająca	szczepionka Td lub T – 1 dawka przypominająca + antytoksyna (LIT – swoista immunoglobulina 250/500 j.m. lub KAT – surowica przeciw tężcowa 3000 j.m.)
szczepienie podstawowe lub przypominające – ostatnia dawka 5–10 lat temu	szczepionka Td lub T – 1 dawka przypominająca	szczepionka Td lub T – 1 dawka przypominająca
szczepienie podstawowe lub przypominające – ostatnia dawka krócej niż 5 lat temu	nie wymaga	nie wymaga, ewentualnie gdy szczególnie wysokie ryzyko – rozważyć szczepienie szczepionką T lub Td – 1 dawka przypominająca

## C. SZCZEPIENIA PRZECIW GRUŻLICY

1. W Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej przyjęto, że uodpornienie przeciw gruźlicy realizuje się poprzez krajowy program szczepień wieku dziecięcego.
2. Szczepienie przeciwko gruźlicy (obowiązkowe) wykonuje się jednorazowo szczepionką BCG u noworodków. Odstąpiono od oceny wielkości blizny poszczepiennej oraz od obowiązkowej rewakynacji.

D. SZCZEPIENIA PRZECIW ZAKAŻENIOM WYWOŁANYM PRZEZ *HAEMOPHILUS INFLUENZAE* TYPU B

1. Szczepienie nie dotyczy osób objętych programem.
2. Szczepienie przeciwko zakażeniom wywoływanym przez *Haemophilus influenzae* typu b wykonuje się obowiązkowo wśród osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie (dzieci w pierwszym lub drugim roku życia z rodzin wielodzietnych lub domów dziecka).

E. SZCZEPIENIA PRZECIW ZAKAŻENIOM WYWOŁYWANYM PRZEZ *STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE*

1. Szczepienie nie dotyczy osób objętych programem.
2. Szczepienie przeciwko zakażeniom wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae* wykonuje się u dzieci od drugiego miesiąca życia do 5 lat w określonych grupach ryzyka (zaburzenia odporności). Osoby dorosłe szczepi się powyżej 65 roku życia lub z grupy podwyższonego ryzyka (choroby przewlekłe).

## F. ORGANIZACJA SZCZEPIEŃ

1. Szczepienia przeprowadza się na zasadach ogólnych, zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 947).
2. W czasie zaistnienia zagrożeń organizacja szczepień może być określona przez właściwego miejscowo Wojskowego Inspektora Sanitarnego, odpowiednio do aktualnej sytuacji, po uzyskaniu akceptacji Głównego Inspektora Sanitarnego WP.